

Prima instanță: Jud. Botanica, mun. Chișinău (Jud. L. Gafton)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud. V. Pruteanu, A. Gavriliță, L. Popova)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (Jud. T. Vieru, O. Sternioală, N. Craiu)

Î N C H E I E R E

18 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător:

Tatiana Vieru

Judecători:

Oleg Sternioală, Nicolae Craiu

Examinând, fără înștiințarea participanților la proces, cererea de revizuire depusă de către Armaș Iurie,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Armaș Iurie împotriva Guvernului Republicii Moldova, Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova cu privire la anularea hotărârii de eliberare din funcție, restabilirea în funcție, încasarea salariului și a prejudiciului moral,

împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 12 mai 2017, prin care recursul declarat de către Armaș Iurie a fost considerat inadmisibil,

c o n s t a t ă :

La 09 septembrie 2015, Armaș Iurie s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Guvernul Republicii Moldova, Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova privind anularea hotărârii de eliberare din funcție, restabilirea în funcție, încasarea salariului și a prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin Hotărârea Guvernului RM nr. 905 din 13 noiembrie 2013, a fost numit în funcția de director al Autorității Aeronautice Civile.

Susține că, atribuțiile sale în funcția de director al Autorității Aeronautice Civile le-a exercitat în conformitate cu prevederile Legii aviației civile nr. 1237 din 09 iulie 1997 și Regulamentului de organizare și funcționare, structurii și efectivul-limită ale Autorității Aeronautice Civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 645 din 07 august 2014.

Explică că, la 14 august 2015, în baza Hotărârii Guvernului RM nr. 538 din 12 august 2015, a fost eliberat din funcția de director al Autorității Aeronautice Civile.

Consideră hotărârea sus numită pasibilă anulării integrale, deoarece aceasta nu conține motivele de fapt și de drept privind desfacerea contractului individual de muncă, din inițiativa angajatorului, fapt ce vine în contradicție cu cerințele legale statuate de legislația Republicii Moldova.

Menționează că, este îndrept, fără respectarea procedurii prealabile de soluționare a litigiului de a contesta direct în instanța de judecată hotărârea de Guvern prin care a fost eliberat din funcție, iar instanța de judecată este obligată să se expună asupra argumentelor invocate în acțiune și asupra legalității hotărârii adoptate, or, în caz contrar, instanța va limita accesul liber la justiție al reclamantului, drept consfințit în art. 6 al Convenției CEDO.

Relevă că, cu toate că Autoritatea Aeronautică Civilă este o autoritate publică de certificare, supraveghere și control în domeniul aviației civile, care are statut de persoană juridică de drept public, cu buget autonom și este subordonată Guvernului RM, nu-i sunt aplicabile prevederile Legii cu privire la Guvern nr. 64 din 31 mai 1990, deoarece Autoritatea Aeronautică Civilă nu se regăsește în structura administrației publice centrale, conform art. 24 al acesteia; nu sunt aplicabile prevederile Legii nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, fiindcă Autoritatea Aeronautică Civilă nu face parte din autoritățile publice specificate în anexa nr. 1, conform art. 4 al acesteia; nu sunt aplicabile prevederile Legii nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, întrucât funcția de director al Autorității Aeronautice Civile nu este specificată în anexa la legea dată, conform art. 3 al acesteia.

Opinează că, din considerente sus citate, funcția de director al Autorității Aeronautice Civile nu cade sub incidența unei legi speciale, și, anume una din cele menționate mai sus, de aceea hotărârea contestată nu face nici o trimitere la o lege specială, decât la art. 20 p.3) al Legii cu privire la Guvern, care determină competența Guvernului RM, iar potrivit hotărârii Guvernului RM nr. 393 din 16 iunie 2015, reclamantul a fost suspendat din funcție în baza prevederilor art. 76 lit. j) din Codul Muncii.

Relatează că, încetarea raporturilor de muncă cu directorul Autorității Aeronautice Civile poate avea loc doar în condițiile stabilite de normele Codului Muncii, iar temeiul încetării raporturilor de muncă urma să fie indicat în hotărârea Guvernului RM nr. 538 din 12 august 2015 și în ordinul Autorității Aeronautice Civile de eliberare din funcție, sub sancțiunea nulității.

Apreciază că, întrucât desfacerea contractului individual de muncă, conform hotărârii contestate, a avut loc din inițiativa angajatorului, adică din inițiativa Guvernului RM, acesta era obligat să invoce unul din motivele prevăzute de art. 86 Codului Muncii.

Specifică că, încălcarea dreptului la muncă este agravată prin faptul, că încetarea contractului individual de muncă a avut loc în perioada aflării reclamantului în

concediu medical- fapt ce se atestă din certificatul medical din 12 august 2015 privind incapacitatea de muncă, începând cu 12 august 2015 până la 05 septembrie 2015, fiind contrar prevederilor art. 86 al.(2) Codul Muncii, care prevede, în mod imperativ, neadmiterea concedierii salariatului în perioada aflării în concediu medical.

Declară că, în condițiile recunoașterii nulității hotărârii Guvernului RM nr. 538 din 12 august 2015, angajatorul, conform art. 90 Codul Muncii al RM, repară salariatului prejudiciul cauzat, care constă din plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului pentru această perioadă, compensarea prejudiciului moral, mărimea căruia se determină de instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu al salariatului.

Modul de calculare a salariului mediu pentru absența forțată de la locul de muncă este reglementat de Hotărârea Guvernului nr. 426 din 26 aprilie 2004, la determinarea căruia se ia în calcul trei luni calendaristice de lucru premergătoare evenimentului de care depinde plata respectivă.

În urma concretizărilor cerințelor solicită anularea integrală a Hotărârii Guvernului RM nr. 538 din 12 august 2015; restabilirea în funcția de director al Autorității Aeronautice Civile din ziua concedierii; încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă în sumă de 739871,90; încasarea sumei de 150000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 08 iulie 2016 a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Armaș Iurie împotriva Guvernului Republicii Moldova, Autorității Aeronautice Civile a Republicii Moldova cu privire la anularea hotărârii de eliberare din funcție, restabilirea în funcție, încasarea salariului și a prejudiciului moral, ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016 a fost respins apelul declarat de Armaș Iurie și menținută hotărârea primei instanțe.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 12 mai 2017, a fost considerat inadmisibil recursul declarat de către Armaș Iurie.

La 23 mai 2017, Armaș Iurie a depus cerere de revizuire împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 12 mai 2017, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea încheierii instanței de recurs, deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016 și hotărârii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 08 iulie 2016 cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de fond.

În susținerea cererii de revizuire, Armaș Iurie a făcut referire la prevederile art. 449 din Codul de Procedură Civilă, precum că au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost cunoscute anterior.

Opinează că la emiterea hotărârilor, instanțele inferioare greșit au aplicat prevederile art. 22 al Legii cu privire la Guvern nr. 64- XII din 31 mai 1990, deoarece statutul Autorității Aeronautice Civile a Republicii Moldova nu cade sub incidența acestui articol, dar este definit de prevederile Legii aviației civile nr. 1237 din 09 iulie 1997 și Regulamentului de organizare și funcționare, structurii și efectivul-limită ale entității respective, aprobat prin hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 645 din 07 august 2014, fapt care a generat verificarea greșită a legalității și temeiniciei hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în prima instanță.

Apreciază că instanțele de judecată greșit au constatat că funcția de director al Autorității Aeronautice Civile urmează a fi catalogată ca funcție înaltă de stat.

Relevă că în cadrul dezbaterilor judiciare în prima instanță, potrivit explicațiilor reprezentantului Guvernului Republicii Moldova se menționează despre existența unei practici, potrivit căruia dispune încetarea raporturilor de muncă fără a indica temeiul de drept. Ulterior, în cadrul susținerilor orale, reprezentantul Guvernului a specificat că odată cu suspendarea raporturilor de muncă în legătură cu pornirea procesului penal în privința lui Armaș Iurie, raporturile juridice de muncă practic au încetat. Opinia în cauză trezește nedumerire și constituie un motiv incontestabil de a considera că încetarea raporturilor de muncă cu revizuentul a avut loc în condiții vicioase, având un caracter politic. Această afirmație are ca suport Acordul politic privind constituirea și funcționarea Alianței pentru Integrare Europeană II, încheiat la 23 iulie 2015 între Partidul liberal democrat din Moldova, Partidul democrat din Moldova și Partidul liberal. Potrivit punctului 19 și anexei nr. 2 al Acordului sus numit, părțile semnatare au convenit asupra repartizării responsabilităților politice prin exercitarea conducerii asupra Autorității Aeronautice Civile membrii partidului politic.

Afirmă că întrucât nu este afiliat al partidului politic, a fost eliberat din funcție în legătură cu condițiile Acordului nominalizat, fapt care pune în evidență circumstanțe noi, care nu au fost elucidate de către instanțele de judecată.

Consideră că având în vedere circumstanțele noi, care i-au devenit cunoscute recent și nefiind elucidate de instanțele de judecată, cauza urmează a fi trimisă spre rejudecare în instanța de fond.

La 05 august 2017, în adresa intimațiilor a fost expediată copia cererii de revizuire depusă de către Armaș Iurie cu înștiințarea despre depunerea referinței.

La 07 septembrie 2017, Autoritatea Aeronautică Civilă a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de revizuire, deoarece argumentele revizuentului nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 Cod de Procedură Civilă.

Alte referințe nu au parvenit.

Studiind materialele dosarului și verificând argumentele invocate în cererea de revizuire, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme

de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă, din următoarele considerente.

În conformitate 453 alin. (1) lit. a) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Conform art. 451 alin. (1) CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Potrivit art. 449 lit. b) CPC, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în cazul când se invocă temeiul de revizuire – devenirea cunoscută a unor circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, este important ca circumstanțele sau faptele date existente obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente.

Esențial este ca revizuentul să nu fi știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe (sau fapte) și nici să nu fi avut posibilitatea de a le cunoaște, dar să fi existat până la momentul pronunțării hotărârii și care să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă.

De asemenea, este absolut necesar ca circumstanțele și faptele respective să fie fundamentale și obligatorii pentru a justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

În speță, instanța de revizuire consideră că motivul invocat în susținerea cererii de revizuire și anume, Acordul politic privind constituirea și funcționarea Alianței pentru Integrare Europeană III, condițiile căruia au influențat asupra încetării raporturilor de muncă în opinia revizuentului, nu constituie temei concludent de admitere a cererii de revizuire și reexaminare a cauzei în fond.

Or, Acordul politic privind constituirea și funcționarea Alianței pentru Integrare Europeană III a fost încheiat la 23 iulie 2015 între Partidul Liberal Democrat din Moldova, Partidul Democrat din Moldova și Partidul Liberal, înainte de a se adresa Armaș Iurie în instanța de judecată cu prezenta acțiune, respectiv, aceasta nu poate fi considerată circumstanță nouă sau faptă esențială a cauzei care nu a fost și nu a putut fi cunoscută revizuentului prin prisma art. 449 lit. b) CPC.

Mai mult ca atât, argumentele enunțate de revizuent nu se încadrează în categoria circumstanțelor fundamentale și obligatorii care ar justifica răsturnarea soluției pronunțate prin încheierea a cărei revizuire se cere.

Consecvent, Colegiul notează că revizuirea este o cale de retractarea a hotărârii și nu de reformare. În cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârii adoptate, ci în baza unor temeuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului și aceste temeuri trebuie să fie obiective, reale și legale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție evidențiază că procedura de revizuire prevăzută de art. art. 449-453 CPC servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, între altele, că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată.

Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (speța de referință *Brumărescu c. României*, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Aceași regulă a fost reiterată de Curtea de la Strasbourg în speța *Roșca c. Moldovei*, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6 paragraf 1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunță preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante.

Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată.

Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat, care constituie principiul executării hotărârilor definitive. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare.

O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare.

În această ordine de idei, având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de revizuire reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depuse de revizuentul

Armaș Iurie, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că temeiurile invocate de către revizuent sunt în contradicție cu prevederile art. 449 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de către Armaș Iurie ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Armaș Iurie împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 12 mai 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Armaș Iurie împotriva Guvernului Republicii Moldova, Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova cu privire la anularea hotărârii de eliberare din funcție, restabilirea în funcție, încasarea salariului și a prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu